

Onderwerp	Verordening Cliëntenparticipatie Sociaal Domein 2019
------------------	---

Besluiten:

1. de raad voor te stellen de Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein 2019 vast stellen;
2. bijgaande verwerking van de inspraakreactie vast te stellen en ter kennis te brengen aan de gemeenteraad.

Persamenvatting: Het college heeft de Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein 2019 ter vaststelling naar de raad gestuurd. In de verordening is bepaald dat het college één adviesraad instelt voor het hele sociaal domein. Daarmee is de advisering over gemeentelijk beleidsvoornemens op het gebied van Maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet, Participatiewet en verwante regelgeving bij één adviesorgaan belegd. Hiervoor is gekozen omdat het beleid in het sociaal domein steeds meer een integraal karakter heeft en de verschillende onderdelen sterk met elkaar samenhangen. De huidige Adviesraad WMO/Jeugd wordt doorontwikkeld naar de Adviesraad Sociaal Domein.

RAADSVOORSTEL

Rv. nr.:

B en W-besluit d.d.: 18-12-2018

B en W-besluit nr.: 18.0583

Naam programma:

Maatschappelijke ondersteuning

Werk en Inkomen

Onderwerp:

Verordening Cliëntenparticipatie Sociaal Domein 2019

Aanleiding: De decentralisaties van maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en re-integratie van arbeidsbeperkten in 2015 legden de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de taken in het sociaal domein nog meer dan voorheen bij de gemeenten. Daarmee kregen de gemeenten ook de mogelijkheid om de versnippering tegen te gaan en de ondersteuning vanuit de verschillende wetten integraal en meer samenhangend te organiseren. Dit komt de efficiëntie en effectiviteit van de dienstverlening ten goede. Ook in Leiden streven wij naar een integrale aanpak in het sociaal domein. Voorbeelden daarvan zijn de wijkgerichte aanpak en brede benadering in de sociale wijkteams en het team Werk en Inkomen.

Zowel in de WMO als de Jeugdwet en de Participatiewet is opgenomen dat inwoners betrokken worden bij beleidsontwikkeling. De verschillende wetten dragen de gemeenteraad op *bij verordening* regels vast te stellen over de wijze waarop “ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers” (WMO) en “personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet of hun vertegenwoordigers” (Participatiewet) betrokken worden bij de uitvoering van de wet.

Doel: Efficiënte en effectieve organisatie van cliëntenparticipatie en integrale beleidsadvisering in het sociaal domein

Kader: WMO 2015, Jeugdwet, Participatiewet, Verordening Maatschappelijke ondersteuning, Verordening Jeugdhulp, Beleidsregels Jeugdhulp, Verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet 2015

Overwegingen: De Adviesraad WMO levert al jaren constructieve en waardevolle bijdragen aan de beleidsvorming in het sociaal domein. Voor de Participatiewet (en vóór 2015 de WWB) was er de Adviesraad Werk en Inkomen die in loop van de tijd steeds minder goed functioneerde en vanaf begin 2016 niet meer bijeen is geweest. Deze Adviesraad is eind 2017 ook formeel opgeheven. Beleidsvoorstellen op het gebied van re-integratie, armoedebestrijding en schuldhelpverlening werden sindsdien voorgelegd aan de Adviesraad WMO (overigens adviseerde de Adviesraad WMO in lijn met de samenhang van de beleidsvelden in het sociaal domein ook voor die tijd al vaak over deze onderwerpen). Ook over het jeugdbeleid adviseert

inmiddels de Adviesraad WMO (noemt zich zelf om die reden tegenwoordig Adviesraad WMO/Jeugd).

Bij de integrale aanpak in het sociaal domein past ook integrale beleidsadvisering. De Adviesraad WMO/Jeugd is gevraagd om de rol die zij informeel al op zich had genomen na de opheffing van de Adviesraad Werk en Inkomen ook formeel te gaan vervullen en zich door te ontwikkelen naar een Adviesraad Sociaal Domein.

De Adviesraad WMO/Jeugd reageerde positief. De voorliggende Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein creëert de wettelijke grondslag voor de oprichting van de nieuwe Adviesraad. De verordening is in goed overleg met de Adviesraad WMO/Jeugd tot stand gekomen. De leden van de nieuw op te richten raad worden op voordracht van de huidige Adviesraad WMO/Jeugd benoemd.

Financiën:

De financiering van de Adviesraad wordt volledig gedekt uit de al geraamde middelen voor de Adviesraad WMO/Jeugd en de Adviesraad Werk en Inkomen. Een en ander wordt meegenomen in de eerste actualisatie van de programmabegroting 2019.

Inspraak/participatie:

De conceptverordening cliëntenparticipatie sociaal domein is voor inspraak vrijgegeven in de periode van 5 oktober 2018 tot en met 2 november 2018. Er is één schriftelijke reactie ontvangen, die heeft geleid tot een kleine aanpassing in de toelichting op de verordening.

Evaluatie: Na vier jaar (eind 2022)

Bijgevoegde informatie:

Beantwoording inspraakreactie.

RAADSBESLUIT:

De raad van de gemeente Leiden:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders (Raadsvoorstel van 2018), mede gezien het advies van de commissie,

gelet op artikel 2.1.3. van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, artikel 2.10 van de Jeugdwet, artikel 47 van de Participatiewet, artikel 42 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 42 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

overwegende dat het gewenst is om de advisering van inwoners bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen met betrekking tot het sociaal domein vanwege het integrale karakter en de onderlinge samenhang van de beleidsterreinen onder te brengen bij één adviesraad ;

BESLUIT

vast te stellen

Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein gemeente Leiden 2019

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Cliënt

1° persoon als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid van de Wet maatschappelijke ondersteuning

2° persoon aan wie jeugdhulp wordt verleend als bedoeld in artikel 1.1. van de Jeugdwet

3° persoon, als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a van de Participatiewet

4° persoon die aanspraak maakt op een voorziening in het sociaal domein, niet zijnde een voorziening op grond van de WMO, de Jeugdwet of de Participatiewet.

b. College

College van burgemeester en wethouders van Leiden

c. Sociaal Domein

Het geheel van beleidsterreinen waarop de gemeente inspanningen verricht en dienstverlening biedt rond werk, participatie zorg en jeugdhulp, op basis van de Wmo 2015, de Jeugdwet, de Participatiewet alsmede aanverwante taken van de gemeente, onder meer: schuldhulpverlening, handhaving leerplicht, het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, betrokkenheid bij passend onderwijs, organisatie leerlingenvervoer en (jeugd)gezondheidszorg.

2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Algemene wet bestuursrecht, de Wmo 2015 de Jeugdwet de Participatiewet, de loaw en de loaz.

Artikel 2. Adviesraad sociaal domein

1. Het college stelt een adviesraad sociaal domein in met de taak om het college gevraagd en ongevraagd te adviseren over beleidsvoorstellen en verordeningen met betrekking tot het sociaal domein.

2. Het doel van de adviesraad is het bevorderen en bewaken van de kwaliteit en integraliteit van beleid en dienstverlening van de gemeente in het sociaal domein.

Artikel 3. Samenstelling adviesraad

1. De adviesraad bestaat uit maximaal elf leden en een voorzitter

2. De adviesraad is een afspiegeling van de Leidse samenleving in het bijzonder van de belanghebbenden bij de voorzieningen van het sociaal domein. De leden en de voorzitter worden op voordracht van de adviesraad door het college benoemd. Indien de leden niet tot de voordracht van een voorzitter kunnen komen, benoemt het college een voorzitter.

3. De leden en de voorzitter worden voor een periode van drie jaar benoemd. Deze termijn kan twee maal met een periode van drie jaar worden verlengd.

Artikel 4. Werkwijze

1. Het college draagt er zorg voor dat de adviesraad wordt betrokken bij de voorbereiding van beleid en regelgeving door:

- a. de adviesraad te informeren over onderwerpen waarop wijziging van beleid of regelgeving verwacht wordt;
- b. waar mogelijk in gezamenlijkheid te komen tot voorstellen voor beleid of regelgeving;
- c. conceptvoorstellen voor beleid en regelgeving met verzoek om advies voor te leggen aan de adviesraad.

2. Het college bevestigt de ontvangst van een advies terstond en deelt de adviesraad binnen zes weken na ontvangst zijn standpunt mee. Het college betreft de adviezen bij de verdere besluitvorming. Wanneer van het advies wordt afgeweken wordt dit in het besluit gemotiveerd.

3. Het college kan besluiten de adviesraad niet te betrekken bij de voorbereiding van beleid of regelgeving indien:

- a. er sprake is van ondergeschikte herzieningen van eerder vastgesteld beleid;
- b. er sprake is van hogere regelgeving waarbij het college geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft;
- c. de invoering of wijziging van beleid of regelgeving het gevolg is van een rechterlijke uitspraak, contractuele verplichtingen of andere schriftelijke afspraken;
- d. het advies niet kan worden afgewacht omdat het beleidsvoornemen met grote spoed moet worden uitgevoerd.

Artikel 5. Ondersteuning

Het college verstrekt de adviesraad de benodigde informatie en financiële middelen om zijn taak naar behoren te kunnen vervullen. De gemeente wijst één of meerdere ambtenaren aan die als aanspreekpunt voor de adviesraad fungeren.

Artikel 6. Bestuurlijk overleg

1. De adviesraad of een afvaardiging daarvan heeft ten minste éénmaal per jaar overleg met de wethouders die verantwoordelijk zijn voor de beleidsterreinen waarop hij adviseert.
2. Zowel de wethouders als de adviesraad kunnen voor het overleg, bedoeld in het eerste lid, bespreekpunten aandragen.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na die van haar bekendmaking onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet 2015
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein Leiden 2019

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van **[datum]**.

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting

Algemeen

Met deze verordening wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.1.3 van de WMO, artikel 2.10 van de Jeugdwet en artikel 47 van de Participatiewet. De teksten van genoemde artikelen uit de WMO en de Participatiewet zijn bijna identiek. De artikelen dragen de gemeenteraad op bij verordening regels vast te stellen over de wijze waarop “ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers”(WMO) en “personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Participatiewet of hun vertegenwoordigers”(Participatiewet) betrokken worden bij de uitvoering van de wet. In artikel 2.10 van de Jeugdwet staat dat artikel 2.1.3. WMO ook voor de Jeugdwet geldt.

In de verordening moet in ieder geval worden geregeld dat belanghebbenden:

- a. in de gelegenheid worden gesteld voorstellen voor het beleid te doen (dit onderdeel geldt alleen voor WMO en Jeugdwet);
- b. vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- c. worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- d. deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- e. onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- f. worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

De steeds meer integrale benadering van het gemeentelijk beleid in het sociaal domein rechtvaardigt de instelling van één adviesraad voor alle beleidsterreinen in het sociaal domein. De verschillen in de formulering van de artikelen, die de grondslag vormen voor deze verordening vormen geen belemmering om de cliëntenparticipatie dan wel de betrokkenheid van inwoners in één verordening te regelen.

In Leiden is de advisering over de WMO en de Jeugdwet al belegd bij één adviesraad, de Adviesraad WMO/Jeugd. Daar wordt nu de advisering over de Participatiewet aan toegevoegd. De Adviesraad WMO/Jeugd ontwikkelt zich daarmee door naar een adviesraad voor het hele Sociaal Domein. Vanzelfsprekend wordt de naam van de adviesraad aan de nieuwe situatie aangepast.

Andere vormen van cliëntenparticipatie

De verordening geeft de kaders die op grond van genoemde wetsartikelen bij verordening geregeld moeten worden. Enkele onderdelen zijn wat meer uitgewerkt. De focus ligt op de advisering over beleidsvoorstellen.

Er zijn echter ook andere vormen van inspraak en cliëntenparticipatie. Belangrijk is de Participatie- en Inspraakverordening 2012, die natuurlijk ook geldt voor het sociaal domein. Ook op andere manieren worden inwoners en cliënten betrokken. In de WMO 2015 en de Jeugdwet is de verplichting opgenomen om onderzoek te doen naar de ervaringen van de cliënten zelf met de ondersteuning van de gemeente. Hoewel niet wettelijk verplicht, laat de gemeente ook de ervaringen van de cliënten met de Participatiewet onderzoeken. Bij Werk en Inkomen is een digitaal klantenpanel opgezet en incidenteel wordt met focusgroepen gewerkt. De

Adviesraad Sociaal Domein is vrij om ook zelf buiten de kaders van de verordening initiatieven te ontplooiën om cliëntenparticipatie op een andere manier vorm te geven.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1

Cliënt

De doelgroep van het Sociaal Domein omvat in beginsel alle “ingezetenen” van Leiden. Maar dat zijn niet allemaal cliënten. Juist omdat het hier om een ‘verordening cliëntenparticipatie’ gaat wordt het begrip hier scherp gedefinieerd.

Personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid onder a. van de Participatiewet zijn personen die algemene bijstand ontvangen en personen die geen bijstand ontvangen maar wel voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening. Tot deze groep behoren ook mensen met een uitkering op grond van de loaw of loaz, mensen die loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet ontvangen en niet-uitkeringsgerechtigden.

Sociaal Domein

In de definitie van het Sociaal Domein komt tot uiting dat het niet alleen over WMO, Jeugdwet en Participatiewet maar ook om alle aangrenzende beleidsterreinen gaat.

Artikel 2. Adviesraad Sociaal Domein

In het eerste lid is bepaald dat de cliëntenparticipatie, voor zover het gaat om advisering over beleidsvoornemens en verordeningen is belegd bij de Adviesraad Sociaal Domein. De adviesraad kan zich ook uitspreken over de uitvoering van beleid maar doet dat alleen in algemene zin. De adviesraad treedt niet op als belangenbehartiger van individuele cliënten.

In het tweede lid is het doel van de adviesraad omschreven als ‘het bevorderen en bewaken van de kwaliteit en integraliteit van beleid en dienstverlening van de gemeente in het sociaal domein’. De achterliggende gedachte is dat klantgerichtheid, maatwerk en efficiënte en effectieve dienstverlening van hoge kwaliteit beter gewaarborgd zijn als cliënten daadwerkelijk bij de beleidsvorming betrokken worden.

Artikel 3. Samenstelling Adviesraad

Gekozen is voor elf leden en een voorzitter omdat dit een werkbaar aantal is waarbij het ook mogelijk is dat alle belanghebbenden evenredig vertegenwoordigd zijn. De leden worden niet meer zoals bij de Adviesraad WMO/Jeugd de regel was, geselecteerd als vertegenwoordigers van bepaalde doelgroepen of belangenorganisaties. Mensen maken vaak gebruik van verschillende voorzieningen waardoor er veel overlap is. Bij een integrale werkwijze past een integrale cliëntenvertegenwoordiging. Natuurlijk moet evengoed wel gestreefd worden naar een volledige dekking van de doelgroep in het sociaal domein waarbij ook kennis van het hele brede terrein aanwezig is. Het college ziet er bij de benoeming van de leden van de raad op toe dat ervaringsdeskundigheid onder de leden ruim aanwezig is.

De leden en de voorzitter worden op voordracht van de adviesraad zelf door het college benoemd. Omdat de Adviesraad WMO/Jeugd zich doorontwikkelt naar de Adviesraad Sociaal Domein zal de eerste voordracht van de Adviesraad WMO/Jeugd komen.

In het derde lid is de zittingstermijn bepaald op drie jaar met de mogelijkheid om twee maal met drie jaar te verlengen. Kennis en ervaring kunnen zo voor langere tijd behouden blijven. Anderzijds is er ook ruimte voor vernieuwing omdat verlenging niet vanzelfsprekend is.

Artikel 4 Werkwijze

Uitgangspunt is dat de adviesraad altijd wordt betrokken bij de voorbereiding van nieuw beleid. Als het college een advies van de adviesraad niet overneemt wordt dit gemotiveerd in het besluit. Bij een raadsvoorstel wordt het advies meegestuurd zodat de gemeenteraad er ook kennis van kan nemen.

In het derde lid is een aantal omstandigheden benoemd die het college kan doen besluiten om de adviesraad niet te betrekken bij de besluitvorming.

Artikel 5 Ondersteuning

De adviesraad krijgt, tenzij er redenen zijn die zich daartegen verzetten, gevraagd en ongevraagd alle informatie die nodig is om zijn doelstelling te verwezenlijken. De gemeente stelt jaarlijks in de vorm van een subsidie een bedrag beschikbaar voor organisatie-, huisvestings- en salariskosten. De Algemene Subsidieverordening 2012 is van toepassing.

Artikel 6 Bestuurlijk overleg

Tenminste één keer per jaar is er overleg met de verantwoordelijke wethouder(s). Onderling kan worden afgesproken om vaker te overleggen. Indien gewenst kan ook een periodiek ambtelijk overleg worden georganiseerd.

Artikel 7 Inwerkingtreding en citeertitel

De Verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet 2015 wordt ingetrokken. Het Reglement Adviesraad WMO Leiden wordt door het college ingetrokken nadat de verordening is vastgesteld. Het reglement wordt in dit artikel niet genoemd omdat het destijds alleen is vastgesteld door het college.

Gedaan in de openbare raadsvergadering van,

de Griffier,

de Voorzitter,

Portefeuillehouder:

Damen / Van Delft

Beantwoording inspraakreacties

Voorstel aan burgemeester en wethouders van Leiden betreffende de beantwoording van de inspraakreacties inzake de Verordening Cliëntenparticipatie Sociaal Domein 2019.

Inleiding

Het college heeft op 25 september 2018 de conceptverordening cliëntenparticipatie sociaal domein vastgesteld. In de verordening is bepaald dat het college één adviesraad instelt voor het hele sociaal domein. Daarmee is de advisering over gemeentelijk beleidsvoornemens op het gebied van Maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet, Participatiewet en verwante regelgeving bij één adviesorgaan belegd. Hiervoor is gekozen omdat het beleid in het sociaal domein steeds meer een integraal karakter heeft en de verschillende onderdelen sterk met elkaar samenhangen. De huidige Adviesraad WMO/Jeugd wordt doorontwikkeld naar de Adviesraad Sociaal Domein.

Procedure

De conceptverordening stond open voor inspraak van 4 oktober 2018 tot en met 2 november 2018. Er is één reactie ontvangen, van het Platform Gehandicapten Leiden. De nieuwe verordening is in nauw overleg met de Adviesraad WMO/Jeugd totstandgekomen. Daarom is de inspraakreactie ook besproken met de Adviesraad WMO/Jeugd.

Ingekomen reacties

	Samenvatting ingekomen reactie	Reactie van het college	Gevolgen voor het voorgestelde besluit
	Thema: Vertegenwoordiging van de doelgroepen in de samenstelling van de Adviesraad onvoldoende geborgd		
A	Ingebracht door Platform gehandicapten Leiden: De formulering dat de adviesraad “een afspiegeling is van de Leidse samenleving in het bijzonder van de belanghebbenden bij het sociaal domein” is te zwak. Minimaal zes leden moeten zelf behoren tot één van de doelgroepen. Daarmee borg je dat ervaringskennis in de raad aanwezig is.	In het reglement van de huidige Adviesraad WMO werd een aantal doelgroepen specifiek benoemd. In de praktijk bleek het niet altijd mogelijk om in alle groepen vertegenwoordigers bereid te vinden om lid te worden. Daarom is gekozen voor deze ruimere formulering maar dat neemt niet weg dat het streven is dat de meerderheid van de leden ervaringskennis hebben.	Geen aanpassing van de verordening maar wel een verduidelijking in de toelichting. Aan de toelichting op artikel 3 over de samenstelling van de raad wordt de volgende zin toegevoegd: het college ziet er bij de benoeming van de leden van de raad op toe dat ervaringsdeskundigheid onder de leden aanwezig is.
	Thema: Organisatie Achterbanbijeenkomsten ontbreekt in de verordening		
B	Ingebracht door: Platform Gehandicapten Leiden: In de verordening zou moeten worden opgenomen dat de adviesraad verplicht is om achterbanbijeenkomsten te organiseren voor cliëntenorganisaties e.d. waar mensen uit de doelgroepen informatie kunnen delen en	De Adviesraad WMO heeft in het verleden dergelijke bijeenkomsten georganiseerd. De animo en de opkomst waren vaak klein. Los daarvan is het geen onderwerp dat bij verordening moet worden geregeld. De nieuwe Adviesraad wil dit wel weer oppakken.	Geen aanpassing van de verordening. De Adviesraad Sociaal Domein stelt na de oprichting een huishoudelijk reglement op waarin het onderwerp “achterbanbijeenkomsten” een plek krijgt.

	Samenvatting ingekomen reactie	Reactie van het college	Gevolgen voor het voorgestelde besluit
	ervaringen kunnen uitwisselen.		

Conclusie

Verordening blijft ongewijzigd. Eén verhelderende zin in de toelichting opgenomen.

Vervolg procedure

Raadsvoorstel om de Verordening Cliëntenparticipatie Sociaal Domein 2019 vast te stellen.

